

พระราชบัญญัติ
ควบคุมกิจการธนาคาร
พุทธศักราช ๒๕๕๐

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล
คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร
ลงวันที่ ๔ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐)
ชาติชาย ติพิพอาภา
เจ้าพระยามรราช
พล. อ. เจ้าพระยาพิชเชนทร โยธิน
ตราไว้ ณ วันที่ ๒๕ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๐
เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรควบคุมกิจการ
ธนาคาร

จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดย
คำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ
ควบคุมกิจการธนาคาร พุทธศักราช ๒๔๘๐”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน
พุทธศักราช ๒๔๘๑ เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกบรรดากฎหมาย กฎและข้อบังคับ
อื่น ๆ ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่ง
ขัดแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“กิจการธนาคาร” หมายความว่า

๑. การรับฝากเงินโดยบุคคลหรือห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท
จำกัด ซึ่งต้องจ่ายคืนเมื่อได้เห็น หรือเมื่อสิ้นระยะเวลา
อันกำหนดไว้ และใช้เงินนั้นควบไปกับเงินทุนและเงิน
สำรองของบุคคล ห้างหุ้นส่วน หรือบริษัทจำกัดนั้นในทาง
หนึ่ง หรือหลายทาง ดังต่อไปนี้คือ (๑) ให้กู้ยืม (๒) ซื่อ

วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๔๘๐ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๔ หน้า ๑๒๐๕

ขาย หรือเก็บเงินตามตัวแลกเงิน หรือตราสารเปลี่ยนมือ
อื่นใด และ (๓) ซื้อหรือขายเงินตราต่างประเทศ ทอง
หรือเงินแท่ง และ

๒. กิจการอื่น ๆ อันเป็นประเพณีที่ธนาคารพึงกระทำ
“ธนาคาร” หมายความว่า บุคคล ห้างหุ้นส่วน หรือ
บริษัทจำกัดซึ่งกระทำกิจการธนาคาร

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้ทำหน้าที่รักษาการ
ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ การกระทำกิจการธนาคาร หรือใช้นามว่าธนาคาร
นายธนาคาร หรือสำนักงานธนาคาร จะต้องได้รับอนุญาต
จากรัฐมนตรี

มาตรา ๖ เงินทุนซึ่งชำระแล้วของธนาคารต้องเป็น
จำนวนอย่างน้อยสองแสนบาท

มาตรา ๗ ธนาคารจะต้องมอบหลักประกันไว้กับรัฐบาล
สยาม จำนวนราคาหลักประกันนั้น สำหรับธนาคารที่มีทุน
น้อยกว่าสามแสนบาท ต้องเป็นจำนวนห้าหมื่นบาท ทุน
น้อยกว่าสี่แสนบาท ต้องเป็นจำนวนเจ็ดหมื่นห้าพันบาท
และธนาคารที่มีทุนตั้งแต่สี่แสนบาทขึ้นไป ต้องเป็นจำนวน

หนึ่งแสนบาท หลักประกันนั้นธนาคารอาจเลือกเป็น (ก) เงินสด หรือ (ข) หลักทรัพย์ซึ่งรัฐมนตรีเห็นชอบด้วย ในกรณีที่มอบหลักทรัพย์จะต้องตราค่าทรัพย์สินนั้นตามราคาตลาดในวันนำมามอบ และจะต้องรักษาราคาให้คงอยู่เท่าจำนวนนั้น

มาตรา ๘ ห้ามมิให้ธนาคารกระทำการ

(ก) จ่ายเงินปันผลหรือเงินรางวัลอันจะกระทำให้อำนาจเงินทุนซึ่งชำระแล้วลดลง

(ข) จ่ายเงินให้กรรมการธนาคารกู้ยืมโดยตรงหรือทางอ้อม

(ค) ให้กู้ยืมเงินโดยถือหุ้นของธนาคารนั้นเองเป็นประกัน

(ง) ค้ำสินค้าธรรมดา หรือเกี่ยวข้องกับการค้า หรือกิจการอื่นใดเว้นไว้แต่กิจการซึ่งเกี่ยวเนื่อง และเป็นอุปกรณ์แก่กิจการธนาคาร

(จ) ซื้อมีไว้เป็นประจำซึ่งอสังหาริมทรัพย์อันจำเป็นเพื่อใช้ในกิจการของธนาคาร บรรดาอสังหาริมทรัพย์ซึ่งตกเป็นของธนาคารโดยทางใช้หนี้ หรือได้มาในทางบอกรับคืนเงินซึ่งจ่ายให้กู้ยืมไปจะต้องจำนำภายในเก้าปี เว้นแต่จะได้ยื่นคำร้องต่อรัฐมนตรีขอยืดเวลาออกไป และได้รับอนุญาตแล้ว

- (ฉ) ซื้ หรือ มีไว้ซึ่งหุ้น หรือ หุ้นกู้ในบริษัทหนึ่ง เป็นจำนวนเงินเกินกว่าร้อยละสิบของเงินทุนในบริษัทนั้น หรือเกินกว่าร้อยละสิบของเงินทุนและเงินสำรองของธนาคาร
- (ช) รับหุ้นของธนาคารอื่นเป็นประกัน

มาตรา ๘ ธนาคารซึ่งจดทะเบียนในราชอาณาจักรสยาม จะต้องกันเงินอย่างน้อยร้อยละสิบต่อปีจากเงินกำไรสุทธิ เพื่อตั้งเป็นเงินสำรอง จนกว่าเงินสำรองนี้เป็นจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบของจำนวนเงินทุนที่ชำระแล้ว

มาตรา ๑๐ เวลาทำงานของธนาคารในการติดต่อกับประชาชน เริ่มตั้งแต่ ๐๘.๐๐ นาฬิกา ถึง ๑๕.๐๐ นาฬิกา เว้นแต่วันเสาร์ให้เริ่มตั้งแต่ ๐๘.๐๐ นาฬิกา ถึง ๑๒.๐๐ นาฬิกา ในกรณีพิเศษหรือในบางท้องที่ รัฐมนตรีมีอำนาจที่จะอนุญาตให้ขยายหรือลดเวลาทำงานได้

มาตรา ๑๑ ให้รัฐมนตรีกำหนดและประกาศวันหยุดทำงานของธนาคารประจำปี สำหรับปีต่อไป และให้มีอำนาจกำหนดวันหยุดทำงานธนาคารในระหว่างปีด้วย

มาตรา ๑๒ ในกรณีที่ธนาคารใดหยุดทำการจ่ายเงิน ให้ธนาคารนั้นรายงานพฤติการณ์ต่อรัฐมนตรีทันที และนับ

ตั้งแต่วันที่ได้อ่านรายงานนั้นให้ถือว่ากิจการใดๆ ที่ธนาคารนั้นได้กระทำไปโดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากรัฐมนตรีเป็นกิจการอันมิชอบ ให้รัฐมนตรีตั้งเจ้าหน้าที่คนหนึ่งหรือหลายคนเพื่อทำการสอบสวนและรายงาน อนึ่ง ให้ธนาคารนั้นรับรายงานพฤติการณ์แห่งการหยุดจ่ายเงินอย่างละเอียดต่อรัฐมนตรีโดยเร็ว

มาตรา ๑๓ ธนาคารซึ่งมีที่ตั้งสำนักงานแห่งใหญ่ในราชอาณาจักรสยาม จะต้องประกาศงบดุลย์และบัญชีกำไรขาดทุน ภายในสองเดือนหลังจากวันสิ้นปีของกิจการของธนาคาร และก่อนที่จะประชุมใหญ่ประจำปี งบดุลย์จะต้องมีผู้สอบบัญชี ซึ่งรัฐมนตรีเห็นชอบด้วย รับรอง ผู้สอบบัญชีนั้นต้องเป็นบุคคลภายนอก ไม่ใช่พนักงานหรือกรรมการของธนาคาร ในกรณีที่ธนาคารมีที่ตั้งสำนักงานแห่งใหญ่นอกราชอาณาจักรสยาม การประกาศเอกสารดังกล่าวนี้ในราชอาณาจักรสยามต้องกระทำภายในเวลาอันสมควร หลังจากได้ประกาศในที่ซึ่งสำนักงานแห่งใหญ่ของธนาคารนั้นตั้งอยู่ แต่ต้องประกาศไม่เกินกว่าสามเดือนภายหลังจากวันสิ้นปีของกิจการของธนาคารนั้น เว้นแต่ในกรณีที่มิเหตุอันพิศุจน์ได้ให้เป็นที่พอใจ

มาตรา ๑๔ ราชการดำเนินกิจการในราชอาณาจักรสยาม ต้องยื่นรายงานลับประจำเดือนต่อรัฐมนตรี ตามแบบที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง และต้องชี้แจงข้อความเพื่ออธิบายหรือขยายความ แห่งรายงานนั้นตามแต่รัฐมนตรีจะเรียกร้อง

รายงานตั้งแต่วัน ให้ผู้จัดการหรือตัวแทนธนาคาร หรือผู้แทนบุคคลเหล่านั้นลงนาม และต้องรวบรวมเพียงวันสิ้นเดือนทุกเดือน และส่งถึงรัฐมนตรีภายในยี่สิบเอ็ดวันจากวันนั้น

ให้รัฐมนตรีประกาศรายงานของธนาคารโดยย่อ แสดงยอดเงินเป็นประเภทๆ ในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๕ ธนาคารใดละเลยไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งมาตรา ๑๔ อาจถูกเรียกใบอนุญาตทำกิจการธนาคารคืนก็ได้

มาตรา ๑๖ ธนาคารใดละเลยไม่ปฏิบัติตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท และปรับไม่เกินวันละพันบาทเรียงตามรายวันไป ตลอดเวลาที่ยังทำการขาดตกบกพร่องอยู่นั้น

มาตรา ๑๗ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมีหน้าที่
รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจ
ออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามบทแห่งพระราช
บัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา
แล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

(ตามมติคณะรัฐมนตรี)

พิบูลสงคราม

รัฐมนตรี